

Sveti Ignacije Lojolski – Razlikovanje duhova
Pripremila: mr.sc. Nediljka Rogošić

Zagreb, lipanj 2010.

S a d r Ź a j

1.	Uvod.....	3
1.	Struktura Duhovnih vježbi Svetog Ignacija.....	3
2.1.	Pravila za razlikovnanje duhova	4
2.1.1.	Pravila za razlikovanje duhova – prvi tjedan duhovnih vježbi.....	4
2.1.2.	Pravila za razlikovanje duhova – Pravila u drugom tjednu	6
2.1.3.	Postupanje prema pravilima za razlikovanje duhova u svakodnevnom životu	8
3.	Zaključak.....	9
4.	Literatura.....	9

1. Uvod

Sveti Ignacije Lojolski je rođen 1491. godine u Loyoli u Kantabriji. Živio je na kraljevskom dvoru te obavljao vojničku službu. Kako je zapisao p. Luis Goncalves da Canara¹, do dvadesetšeste godine živio je u ispraznostima svijeta. Vježbe s oružjem bile su mu glavna zabava, u velikoj i taštoj želji da stekne slavu. Teško je ranjene prilikom opsade Pamplone, a oporavak je bio dug i vrlo bolan. Međutim, Ignacije je sve podnosio s „uobičajenim“ strpljenjem.

Volio je čitati knjige svjetovnih i izmišljenih sadržaja, poznate kao viteški romani. Kako u kući gdje je bio smješten za vrijeme oporavka, nije bilo takve vrste literature, dobio je za čitati knjigu „Život Kristov“ te knjigu o životima svetaca. U pojedinim trenucima osjetio bi poseban interes za pročitano ili bi razmišljao o onome što je pročitao. Čitajući o Isusovu životu i životima svetaca postavio je pitanje: „kako bi bilo da ja učinim ono što je učinio Sveti Franjo ili ono što je učinio Sveti Dominik“. Također je primjetio da mu je vrlo zabavno dok razmišlja o svjetovnim stvarima, a poslije, kad od umora to pusti, da se osjeća praznim i nezadovoljnim. Kada je pomišljao da pođe u Jeruzalem bosonog i da ne jede ništa osim zeleni i da primjenjuje sve druge strogosti, kako je vidio da su radili sveci, osjeća bi veliku utjehu ne samo dok se nalazio u tim mislima, nego i nakon što ih je ostavio. Tijekom vremena iskustvom je uočio da od jednih misli ostaje tužan, a od drugih radostan. Tako je malo-pomalo naučio prepoznavati različitost duhova koji su se pokrenuli: jedan je sotonin, a drugi Božji. To je bilo prvo zaključivanje o Božjim stvarima koje je kasnije postalo dio Duhovnih vježbi koje je sastavio. Jedne noći dok je bio budan, jasno je ugledao sliku naše Gospe sa Svetim Djetetom Isusom. To je za njega bila velika utjeha, te mu je cijeli prijašnji život postao odvratan, naročito stvari putenosti. Bitno se promijenio, što su primjećivali njegovi ukućani. Posebno se mogla osjetiti njegova unutarnja promjena.

Povukao se u Manresu, gdje je doživio snažno duhovno iskustvo koje je prenio u knjigu Duhovne vježbe. Manresi je nastala i Ignacijeva knjižica *Duhovne vježbe*, koja će obratiti nebrojene ljude te mnogim svjetovnjacima i redovnicima postati sredstvo duševnog očišćenja. "Knjižica je duhovnih vježbi odgojna knjiga za sva vremena te je, kako to netko reče, učinila više svetaca nego što sadrži slova" (Pius Parsch)². Studirao je teologiju u Parizu. Tamo je također našao prve drugove za buduću Družbu Isusovu. Zaređen je za svećenika u Veneciji 1537. i iste godine je otišao u Rim. Tri godine kasnije, 1540. osnova je Družbu Isusovu. Na početku sljedeće godine izabran je za prvog njezinog vrhovnog poglavara, generala. Kao general deset je godina radio na Konstitucijama, koje su Družbi Isusovoj dale čvrsto ustrojstvo. Umro je 31. srpnja 1566. ostavivši iza sebe već čvrsto razgranat red s brojnim kolegijima i ustanovama. Isusovaca je tada bilo tisuću, no njihovo je značenje i utjecaj daleko prelazio njihov broj. Papa Gregur XV. Proglasio ga je svetim 1622.

1. Struktura Duhovnih vježbi Svetog Ignacija

Ignacije Loyola je, nakon sintetiziranja svog duhovnog iskustva u knjizi Duhovnih vježbi, i sumnji, zatvora i saslušanja inkvizicije, dobio izričito odobrenje Crkve za Duhovne vježbe, od pape Pavla III., 1548. godine. Papa Pio XI. ga je 1622. godine proglasio zaštitnikom Duhovnih vježbi, a svim članovima klera po Crkvenom zakonu je naređeno da ih obnove barem svake treće godine u najmanjem trajanju od tri dana u nekom od domova duhovnih vježbi.

¹ Ignacije LOJOLSKI, Duhovne vježbe, Zagreb, 2001., 127.

² http://www.zupa-svkriz.hr/kalendar/novi/omis.php?dat=ignacije_lojola731.htm (10.rujna 2009.)

Strukturu Duhovnih vježbi čine četiri dijela koji se nazivaju tjedni, jer njihovo obavljanje ili proživljavanje traje tjedan dana, tako da cjelovite duhovne vježbe traju oko trideset dana. To su takozvane velike duhovne vježbe, koje Isusovci obavljaju barem dva puta u životu. Postoje i kondenzirani oblici, koji traju po osam dana i Isusovci ih obavljaju svake godine, kao svoje godišnje duhovne vježbe. Postoje i skraćeni oblici od šest dana (to su uglavnom duhovne vježbe za ostale redovnike, svećenike i redovnice) ili tri dana (uglavnom za laike) i na njima se razmatra tzv. pučke misije, namijenjene svim župljanima ili pojedinim staležima.

A.G.Matoš kaže: „U Duhovnim vježbama nalazimo najbolje djelo praktične psihologije i najbolju metodu za podizanje vlastite duševne energije, jer ta duhovna gimnastika nije služila velikom svecu za sterilne ekstaze i kontemplacije, već kao izvor svih energičnih ...“ (Holocaustum divini amoris, SD XI, Zagreb, 1973., str. 321.).

Po svojoj strukturi prvi tjedan odgovara duhovnom putu čišćenja, drugi razmatra Isusov život, treći Isusovu muku, a četvrti njegovo uskrsnuće i uzašašće. U okviru prvog i drugog tjedna Sveti Ignacije je predložio razmatranja o pravilima za razlikovanje duhova, s obzirom da je i sam tijekom osobnog duhovnog razvoja i rasta shvatio kolika je važnost svijesti kako u različitim okolnostima i prigodama u nama djeluju različiti duhovi koji nam mogu pomoći ili štetiti na životnom putu. Iz tih razloga bilo je potrebno odrediti pravila koja nam mogu i trebaju pomoći u razlikovanju dobrih i zlih duhova kako bismo se ispravno postavili i zaštitili od zlih utjecaja.

2.1. Pravila za razlikovanje duhova

Pravila za razlikovanje duhova mogu se podijeliti u dvije grupe. Prvu grupu čine četrnaest pravila i o njima se razmatra u prvom tjednu duhovnih vježbi, a drugu grupu čini osam pravila i o njima se razmatra u drugom tjednu duhovnih vježbi.

2.1.1. Pravila za razlikovanje duhova – prvi tjedan duhovnih vježbi

S obzirom da je Sveti Ignacije upoznao koliko je u životu važno razlikovati dobre i zle duhove, naveo je pravila kako bi se na neki način osjetili i prepoznali različiti pokreti koji se pojavljuju u duši, s ciljem da dobre prigrlimo, a zle da odbacimo.

Međutim, kako navode oci Isusovci, na svojoj web stranici³, Sv. Ignacije nam daje Pravila za raspoznavanje duhova da bismo uspjeli otkriti volju Božju. Oni navode da se originalnost Ignacijevog doprinosa kršćanskoj duhovnosti sastoji u činjenici da je on pokazao kako postoji nutarnja veza između razlikovanja duhova s jedne strane i izbora odnosno duhovnog rasta s druge strane. Ta nutarnja veza ovisi o načinu kako osoba živi i djeluje.

Drugim riječima, od nutarnje zrelosti osobe ovisi njena sposobnost razlikovanja duhova kao i njen izbor i duhovno napredovanje. Naslov »Razlikovanje duhova prema sv. Ignaciju« pretpostavlja elemente filozofske i teološke antropologije, tj. pretpostavlja sposobnost osobe da spoznaje na intelektualnoj razini i da se otvara Božjoj objavi i djelovanju milosti Božje. Psihološka antropologija otkriva u čovjeku na svjesnoj i još više na nesvjesnoj razini, elemente koji koč normalno dozrijevanje osobe, a samim tim i njenu sposobnost zrelog razlučivanja duhova i samog duhovnog rasta.

³ <http://www.tebe-trazim.com/content/view/20/29/> (10. rujna 2009.)

Prvo pravilo - Osobama koje gomilaju smrtni grijeh na smrtni grijeh običaje neprijatelj redovito iznositi prividne naslade, zavodeći ih na maštanje o sjetilnim ugodnostima i o nasladama da ih tako što više održi u njihovim manama i grijesima i da ih njima još više optereti. Dobar, pak, duh služi se kod takvih protivnim načinom: on ih bode i grize unutarnjim glasom savjesti.

Drugo pravilo - Kod ljudi koji odlučno napreduju u čišćenju duše od grijeha, a u službi Boga, našega Gospodina, idu od dobra na bolje, događa se protivno od onoga o čemu se govori u prvom pravilu. U tom slučaju vlastito je, naime, zlu duhu da grize, da žalosti i da stavlja zapreke duši, uznemirujući je lažnim razlozima da ne ide dalje. Dobrom pak duhu vlastito je da bodri i jača, da tješi i da do suza gane, da nadahnjuje i miri, olakšavajući sve i uklanjajući sve zapreke kako bi napredovali u dobru.

Treće pravilo – govori o duhovnoj utjehi. Utjehom nazivam kad se u duši pojavi neki unutarnji pokret uslijed kojeg ona usplamti ljubaviju prema Stvoritelju i svome gospodinu, te više ne može ljubiti ništa što je stvoreno na licu zemlje samo u sebi, nego u Stvoritelju svih stvari. Isto tako kad lije suze, koje potiču na ljubav prema Bogu i našem Gospodinu, dolazile one ili od boli zbog grijeha ili zbog muke Krista, našega Gospodina, ili zbog čega mu drago što izravno smjera u njegovu službu i proslavu. Napokon nazivam utjehom svako unutarnje veselje koje počiva i privlači k nebeskim stvarima i na rad oko spasenja vlastite duše, dajući joj mir i pokoj u njezinu Stvoritelju i Bogu.

Četvrto pravilo – govori o duhovnoj suhoći. Duhovnom suhoćom nazivam sve ono što je protivno trećem pravilu, kao što je zamračenost duše, uzburkanost u njoj, pobude na niske i zemaljske stvari, nemir uslijed različitih uzrujavanja i napasti što nas potiče na nepouzdanje, bez nade, bez ljubavi, gdje se sva duša osjeća lijenom, mlakom, žalosnom i kao rastavljenom od Stvoritelja i svoga Gospodina. Kao što se, naime, utjeha protivi suhoći, tako su i misli što se rađaju iz utjehe protivne mislima koje dolaze od suhoće.

Peto pravilo - U vrijeme duhovne suhoće ne valja mijenjati ništa, već treba ostati čvrsto i ustrajno kod odluka i odredbi koje je tko imao dan prije suhoće ili u određenju u kojem je bio u pređašnjoj utjehi. Kao što nas, naime, u vrijeme utjehe vodi i svjetuje dobar duh, tako u vrijeme neutješnosti i suhoće zao; s njegovim pak prišaptajima ne možemo naći put kojim ćemo nešto pravo odlučiti.

Šesto pravilo - Premda za neutješnosti ili suhoće ne smijemo mijenjati prijašnjih odluka, ipak je vrlo korisno ako se odlučno okrenemo protiv same suhoće, pa, na primjer, nastojimo više oko molitve, razmišljanja i mnogog ispitivanja, te se damo na to da na primjeren način činimo više pokore.

Sedmo pravilo - Onaj tko je u suhoći neka razmišlja kako ga Gospodin kuša, prepustivši ga njegovim prirodnim silama da se opire različnom uznemirivanju i napastovanju neprijatelja.

A on se može oduprijeti s pomoću Božjom, koja ga nikad ne ostavlja, premda je jasno ne osjeća jer mu je Gospodin oduzeo njegovu izvanrednu revnost, veliku ljubav i jaku milost, ostavivši mu ipak dovoljno milosti za vječno spasenje duše.

Osmo pravilo - Tko je u suhoći, neka nastoji da se uzdrži u strpljivosti, koja je oprečna napastovanjima što ga salijeću, i neka misli da će uskoro biti utješeno, služeći se sredstvima protiv takve suhoće, kako je rečeno u šestom pravilu.

Deveto pravilo - Tri su poglavita razloga zbog kojih nas obuzima suhoća. Prvi je što smo mlaki, lijeni i nemarni u svojim duhovnim vježbama: i tako se zbog naših vlastitih pogrešaka duhovna utjeha udaljuje od nas. Drugi je da nas Gospodin iskuša što vrijedimo i koliko napredujemo u njegovoj službi i proslavi, bez tolikih nagrada utjehama i velikih milosti. Treći je da steknemo pravu spoznaju i svijest, te da na dnu duše osjetimo kako nije u našoj vlasti da steknemo ili održimo veliku pobožnost, žarku ljubav, suze, ni koju drugu duhovnu utjehu, već da je sve to dar i milost Boga, našega Gospodina, i da ne gradimo gnijezda u tuđoj kući, dižući glavu u nekoj oholosti ili u taštoj slavi, pripisujući sami sebi onu pobožnost ili druge pojave duhovne utjehe.

Deseto pravilo - Onaj tko se nalazi u utjehi, neka pomisli kako će mu biti kad opet nastupi suhoća i neka prikuplja nove sile za ono vrijeme.

Jedanaesto pravilo - Onaj tko osjeća utjehu neka nastoji da se što dublje ponizi i poništi, primišljajući kako malo vrijedi za vrijeme suhoće bez onakve milosti i utjehe. Naprotiv, onaj tko se nalazi u suhoći, neka pomisli kako mnogo može s dovoljnom milošću koja mu je dostatna da se opre svim svojim neprijateljima, crpeći snagu od svoga Stvoritelja i Gospodina.

Dvanaesto pravilo - Neprijatelj se vlada poput žene, jer je slab snagom, a jak voljom. Ženi je, naime, kad se svađa s nekim muškarcem vlastito da izgubi srčanost, te nagne u bijeg tek što ovaj pokaže da je se ne boji, i obratno, ako muž stane uzmicati gubeći srčanost, onda su srdžba, osvetljivost i bijes žene vrlo veliki i bez svake mjere. Isto je tako vlastito neprijatelju da izgubi snagu i srčanost, a napasti da nagnu u bijeg tek što se osoba koja se duhovno vježba pokaže neustrašivom u borbi protiv napasti neprijatelja, radeći upravo sasvim protivno. Naprotiv, stane li se egzercitant u napastima plašiti i gubiti srčanost, tada nema na licu zemlje tako divlje zvijeri kao što je neprijatelj ljudske prirode u provođenju svoje paklene namisli s tako golemom zlobom.

Trinaesto pravilo - Isto se tako on vlada poput lažnog ljubavnika kad želi da ostane skrovit i u potaji. Kao što, naime, takav lažan čovjek, koji govori s namjerom da bi zaveo kćer oca ili ženu dobra muža, traži da se nikome ne kazuju njegove riječi i nagovaranja, pa se, naprotiv, vrlo ljuti kad kćerka oda ocu ili žena mužu njegove laskave riječi i opakom nakanu, jer odmah lako razabire da neće uspjeti u započetom pothvatu, isto tako i neprijatelj ljudske prirode, kad sa svojim lukavštinama i nagovaranjima navali na dušu pravednika, želi i traži da sve ostane tajno. No kad ona to otkrije ili svom dobrom ispovjedniku ili kojoj drugoj duhovnoj osobi koja dobro poznaje njegove varke i lukavštine, tada ga to vrlo muči jer uviđa da su otkrivene njegove očite spletke.

Četrnaesto pravilo - On se vlada kao i vođa kakve vojske, da osvoji i opljačka što želi. Kao što, naime, ratni vođa i zapovjednik vojske, utaborivši se i izvidjevši snagu i položaj nekoga utvrđenog grada, navaljuje na nj sa slabije strane, tako isto i neprijatelj ljudskog roda uhodi i sa svih strana izviđa gdje otkrije da smo slabiji i oskudniji što se tiče našega vječnoga spasenja, s te strane nasrće i nastoji nas svladati.

2.1.2. Pravila za razlikovanje duhova – Pravila u drugom tjednu

Sveti Ignacije je postavio još osam pravila za raspoznavanje duhove, koji više odgovaraju drugom tjednu duhovnih vježbi. To su sljedeća pravila:

Prvo pravilo - Vlastito je Bogu i njegovim anđelima da svojim djelovanjem donose pravo veselje i duševnu radost, a uklanjaju svaku žalost i zabunu koju izaziva neprijatelj. Ovome je opet vlastito da se bori protiv takve radosti i duhovne utjehe, služeći se prividnim razlozima, cjepidlačenjem i neprestanim varkama.

Drugo pravilo - Jedino Bog i naš Gospodin može napuniti dušu utjehom bez prethodnoga uzroka. Jedino je, naime, Stvoritelju moguće da uniđe i iziđe i djeluje u duši raspaljujući je svu ljubaviju prema svome Božanskom veličanstvu. Kažem: bez uzroka, a to znači bez ikojeg prethodnog osjećaja ili spoznaje bilo kakva predmeta po čemu bi nastala takva utjeha kao posljedica tih čina razuma i volje.

Treće pravilo - S uzrokom može pobuditi utjehu u duši i dobri anđeo kao i zli, no u protivne svrhe: dobri anđeo za njezin duhovni napredak, da raste i da se uspne od dobra na bolje; a zli protivno tome, da je zatim povuče u svoju paklenu nakanu i u zloću.

Četvrto pravilo - Vlastito je zlu anđelu, koji se odijeva u anđela svjetla, da ulazi s pobožnom dušom, a izlazi sa samim sobom, tj. da pobuđuje dobre i svete misli, prema raspoloženju te pravedne duše, pa onda malo-pomalo gleda da dođe do svoga cilja, da, naime, dušu zaplete u svoje tajne zamke i opake namjere.

Peto pravilo - Treba da dobro pazimo na slijed misli; pa ako su početak i sredina misli i svršetak u svemu dobri, skloni svakom dobru ili onome što je u svemu dobro: to je znak dobra anđela. No ako misli koje nam dolaze završe nečim što je zlo, ili što rastresa dušu, ili što je manje dobro negoli je ono što je duša sebi na početku bila poduzela da će učiniti; ili je čini mlitavom, uznemiruje je ili uzbukava, otimljući joj mir i pokoj što ga je prije uživala, to je jasan znak da to dolazi od zla duha, neprijatelja našeg napretka i vječnog spasenja.

Šesto pravilo - Pošto smo neprijatelja ljudskog roda osjetili te ga prepoznali po njegovu zmijskom repu i po zloj namjeri do koje vodi, korisno je po dušu koju je napastovao da odmah pregleda tok misli što joj ih je prišapnuo, i njihov početak te kako je sve polako nastojao da bi je stjerao s one slasti i duhovne radosti u kojoj je bila dok je nije povukao u svoju opakiju namjeru, ne bi li se takvim spoznatim i zapaženim iskustvom ubuduće bolje čuvala njegovih običajnih prevara.

Sedmo pravilo - Onima koji od dobra napreduju na bolje dobri anđeo dodiruje dušu ljupko, lagano i blago poput kaplje što kapne u spužvu; zli duh, naprotiv, dodiruje oštro, zvučno i nemirno, kao kad kap vode padne na kamen. Kod onih pak koji idu od zla na gore, spomenuti dusi djeluju protivnim načinom. Razlog je tome samo raspoloženje duše, protivno ili slično spomenutim anđelima. Kad je, naime, protivno, ulaze s bukom i osjetljivo tako da se to lako oćuti; a kad je slično, duh ulazi potihom kao u vlastitu kuću na otvorena vrata.

Osmo pravilo - Kad je utjeha bez uzroka, uzevši da tu nema prevare, budući da potječe od samoga Boga i našega Gospodina, kako je već rečeno, duhovna osoba kojoj Bog šalje takvu utjehu treba ipak da s velikom budnošću i pomnjom pazi i razlikuje pravo vrijeme takve utjehe, dok je na djelu, od onoga vremena koje slijedi, u kojem duša ostaje još zagrijana, te još uvijek osjeća blagodat i posljedice minule utjehe. U tom drugom vremenu, naime, uslijed vlastitog umovanja, a na temelju navika i posljedica stečenih pojmova i sudova, pod utjecajem dobrog ili zlog duha, duša zna često stvoriti različite odluke i mišljenja, koja nisu neposredno proizašla od Boga, našega Gospodina.

Zato ih treba dobro ispitati prije nego što im potpuno povjerujemo i prije nego što ih stanemo provoditi.

2.1.3. Postupanje prema pravilima za razlikovanje duhova u svakodnevnom životu

Vrijede li navedena pravila samo za osobe koje obavljaju duhovne vježbe ili su to pravila koja možemo primijeniti u svakodnevnom životu?

Promatrajući svoj svakodnevni život svjesni smo kako je on ispunjen različitim osjećajima. Izmjenjuju se osjećaji radosti, žalosti, tuge, malodušnosti, depresije, nezainteresiranosti, lijenosti, te osjećaji ushita, koji nas nose, koji nam daju elan i poticaj u svakodnevnom radu i rast u duhovnom životu. Međutim važno je prepoznati osjećaje koji mogu negativno utjecati na naš život ako im se duže vrijeme prepustimo. Zbog toga je važno često analiziranje raspoloženja i osjećaja koji se u nama javljaju. Pri tome nam mogu pomoći pravila Sv. Ignacija za razlikovanje duhova, jer pomoću njih možemo osjetiti i prepoznati pokrete koji se pojavljuju u duši. Pri tome nije samo važno prepoznati te pokrete nego se prema njima ispravno postaviti. Dobre pokrete treba slijediti, a loše treba odbaciti odnosno ne davati im posebnu važnost nego svoje misli i djela staviti u ruke Božje, uz molitvu i veliko pouzdanje u Božju pomoć.

Također je vrlo važno voditi brigu o pravilima kada se donose neke važne odluke, kada se želi prihvatiti neki projekt bilo poslovni bilo osobni. Trebamo pratiti koji se pokreti javljaju tijekom planiranja, pripreme i provođenja tih odluka ili projekata, kako bi otkrili što je volja Božja za nas ili naš posao.

Tako možemo primijeniti prvo pravilo ako smo već u fazi provođenja nekih odluka, aktivnosti ili nekih projekata, koji s jedne strane mogu biti upitni u moralnom smislu i mogu nas dovesti u stanje smrtnog grijeha, ali s druge strane, mogu značiti ugled, čast, materijalno bogatstvo i druge slične prednosti. Pri tome se sigurno javljaju različiti osjećaj jedni koji nas upozoravaju da nismo na pravom putu (osjećaji koji nas grizu, bode) i da trebamo nešto radikalno promijeniti. Uz prvo pravilo se također može povezati i drugo pravilo, koje kaže da se pokreti i neugodni osjećaji mogu javiti kada osoba radi dobre stvari. Kod toga treba postupiti suprotno, nastaviti raditi dobru stvar iako je teško ili se nailazi na zapreke svjesni da će nam Bog dati snage i pomoći da ustrajemo u dobru.

Četvrto i peto pravilo govore o duhovnoj suhoći. Taj osjećaj se može javiti kada radimo dobru stvar. Sveti Ignacije nas upozorava da trebamo ostati kod prvotne odluke odnosno u takvom raspoloženju ne trebamo mijenjati odluku nego nastaviti raditi u miru. U razdoblju duhovne suhoće zao duh je loš savjetnik i ne može nas usmjeriti prema pravom putu. Tada trebamo postupiti prema šestom, sedmom i osmom pravilu koji kažu da se trebamo okrenuti protiv suhoće na način da više molimo, činimo pokoru, razmišljamo o tome da nas na taj način Bog kuša i da će to stanje sigurno proći. Pri tome moramo biti strpljivi.

Također nam može puno pomoći deveto pravilo kojim su određeni neki razlozi, koji su često subjektivni, a koji mogu dovesti do duhovne suhoće kao što su lijenost, mlakost, nemar odnosno to su razlozi uvjetovani našim pogreškama i propustima. Također razlozi mogu biti povezani s kušnjama koje nam daje Bog kako bi provjerio našu vrijednost i vjernost, ili nam Bog daje priliku kako bismo stekli pravu spoznaju i svijest da sve dobro što imamo i što radimo dolazi od Njega, a ne od nas samih.

Često nam Bog daje i utjehu u radu i životu s drugima. Tada smo puni poleta i nekada ganuti do suza zbog velike milosti koju osjećamo. Sveti Ignacije nas upozorava da čuvamo i pazimo na te sile, te milosti kako bi imali snage kada se ponovno pojavi suhoća i druge neugodnosti.

Zao duh ima posebno vladanje i važno ga je prepoznati u svakidašnjem životu. Zato dvanaesto, trinaesto i četrnaesto pravilo govore kako ćemo prepoznati neprijatelja kako bi se na vrijeme pripremili i odbacili njegov loš utjecaj i posljedice na naš život i duhovni rast.

Druga grupa pravila koji kako je rečeno više odgovaraju drugom tjednu duhovnih vježbi, također imaju primjenu u svakodnevnom životu. Osoba koja svakodnevno nastoji oko vlastite duhovne izgradnje i duhovnog razvoja može uz ta pravila ostvariti još tješnju povezanost s Bogom. Kada znamo da je samo Bogu i njegovim anđelima vlastito da nam donose pravo veselje i duševnu radost te uklanjaju žalost, da samo oni mogu napuniti dušu utjehom bez prethodnog uzroka i omogućiti duhovni napredak i rast te uspon od dobra na bolje, ne možemo ostati ravnodušni niti malodušni. To nam potvrđuje da nam Bog daje sve što nam je potrebno i da s vjerom i pouzdanjem trebamo obavljati svakodnevne životne zadaće.

3. Zaključak

Život i djela Svetog Ignacija nadahnjivali su mnoge osobe kako kroz povijest tako i danas. On je shvatio za koga se isplati živjeti i na koji način. Poznato je njegovo geslo «sve na veću slavu Božju». Mislim da su i njegova pravila rezultat promišljanja kako postići i ostvariti život koji će stvarno biti odraz ljubavi prema Bogu.

Čini mi se da smo mi laici malo upoznati s bogatstvom koje daje Sveta Crkva putem svoje velike i svete djece, među kojima je i Sveti Ignacije. Poznavanjem pravila i drugih savjeta i preporuka koje su sami sveci proživjeli, može biti dobar temelj za početak duhovnog rasta i razvoja svakog čovjeka i njegov uspješan život.

4. Literatura

1. http://www.zupa-svkriz.hr/kalendar/novi/opis.php?dat=ignacije_lojola731.htm (10. rujan 2009.),
2. Ignacije LOJOLSKI, Duhovne vježbe, Zagreb, 2001.,
3. <http://www.tebe-trazim.com/content/view/20/29/>, (10. rujna 2009.)